

PEK-SELVITYKSEN EHDOTUKSET

Kaupunginjohtajan asettaman Parhaat energiatehokkuuden käytännöt -työryhmän syyskuussa 2011 valmistuneessa selvityksessä (PEK-selvitys) esiteltiin 31 toimenpide-ehdotusta kaupunkialueen energiatehokkuuden parantamiseksi. Hallintokeskus on pyytänyt energiansäästöneuvottelukunnalta ehdotusta eteenpäin vietävistä toimenpiteistä perustuen PEK-raportista annettuihin lau-suntoihin ja ESNK:n omaan harkintaan.

Energiansäästöneuvottelukunta on valinnut seuraavat toimenpide-ehdotukset, mutta toivoo, että kaupungin luottamushenkilöt ottavat koko raportin ja kaikki siinä esitellyt toimenpiteet käsittelyyn ja harkintaan. Toimenpiteet on kuvattu raportissa ja tässä on esitelty vain valintaperusteet ko. toimenpiteen valinnalle.

R1 Energiakaavoitus (PEK-raportti s. 27)

Toimenpiteen arvioitu energiansäästö- ja hiilidioksidipäästövähennysvaikutus on neljän suurimman joukossa (120 GWh/a, 24 ktCO₂), mutta se ei edellytä merkittäviä investointeja (1 M€). Kaavoitus on jo tällä hetkellä kehittymässä toimenpide-ehdotuksessa esitettyyn suuntaan, mutta erikseen ilmaistu painotus olisi mahdollisesti tarpeen ja myös ulospäin hyvä signaali. Toimenpide koskee lähinnä uudisalueita eikä sillä ole juuri vaikutusta olemassa olevaan infrastruktuuriin ja sen energiankulutukseen.

R5 Rakennuskannan lämpökamerakuvaus ilmasta (PEK-raportti s. 33)

Tämän toimenpiteen vaikuttavuus on arvioitu aika pieneksi (5 GWh, 1 ktCO₂), mutta sen näkyvyys voisi olla merkittävä samoin kuin toimivuus yksityisten taloyhtiöiden motivointi- ja herättelykeinona. Lisäksi kaikki toimenpiteet, joilla voidaan edistää olemassa olevan rakennuskannan energia-tehokkuuden paranemista, ovat ensiarvoisen tärkeitä. Toimenpiteeseen liittyvä haaste on kuvaus-tulosten luotettavuus ja käyttökelpoisuus: katolla oleva lämmönlähde voi vääristää lämpökamera-kuvaa talokohtaisesti. Toimenpidettä olisi myös mahdollista kokeilla aluekohtaisesti, esim. WDC-vuoden korttelihankkeessa tai Aukkaiden ilmastoteot asuinalueella –hankkeen pilottialueella Mellunkylässä.

R6 Energiarenessanssi – matalaenergiasaneerauksien yhteishankkeet (PEK-raportti s. 34)

Olemassa olevan rakennuskannan energiatehokkuuden edistäminen on ensiarvoisen tärkeää. Yksityisten asuinkiinteistöjen omistajilla ei välttämättä ole riittävää mielenkiintoa, osaamista ja sinnikkyyttä lähteä viemään eteenpäin muita kuin välttämättöimpiä kiinteistöjen peruskorjauksia. Peruskorjausten yhteydessä taas ei aina osata huomioida mahdollisia ja kannattavia toimenpiteitä energiatehokkuuden parantamiseen. Kaupungin toimiminen välittäjänä aluekohtaisten kiinteistö-yhtiöiden, suunnittelijoiden ja urakoitsijoiden välillä voisi merkittävästi madaltaa kynnystä lähteä toteuttamaan matalaenergiasaneerauksia. Tämän toimenpiteen vaikuttavuus on merkittävä (120 GWh, 24 ktCO₂), mutta myös sen aiheuttamat kustannukset ovat suuremmat (2,9 M€) kuin monissa muissa toimenpide-ehdotuksissa.

P3 Ekotukitoiminnan levittäminen yrityksiin (PEK-raportti s. 52)

Pk-sektorin yrityksissä resurssit ja osaaminen liittyen energiatehokkuuden edistämiseen ovat yleensä hyvin pienet tai olemattomat. Näillä yrityksillä ei välttämättä ole halua tai voimavaroja liittyä kansalliseen oman alansa energiatehokkuussopimukseen. Ekotukitoiminta on kevyt ja

henkilöstölähtöinen tapa edistää toimipaikan ympäristö- ja energia-asioita, ja kaupungin virastojen ja laitosten hyvät kokemukset ovat rohkaiseva esimerkki ekotukitoiminnan hyödyllisyydestä. Yrityksille on ekotukitoiminnan lisäksi myös tarjolla kaupungin kevennetty ympäristöjärjestelmä Ekokompassi ja suunnitteilla ympäristövastaavien koulutukseen ja työhohjeisiin keskittyvä Ekoaskel-toiminta. Toimenpide-ehdotuksen vaikuttavuus on arvioitu kohtuulliseksi (20 GWh, 4 ktCO₂) ja sen edellyttämät investoinnit melko vähäisiksi (0,2 M€).

P4 Energiategokkuuden integrointi opetukseen (PEK-raportti s. 53)

Energiategokkuussisältöjen ja Vihreä Lippu –toiminnan levittäminen kaikkien kaupungin koulujen toimintaan on sekä näkyvyyden että tulevien sukupolvien asenteisiin vaikuttamisen kannalta merkittävä tapa juurruttaa ympäristömyönteinen asennoituminen sekä oppilaisiin että koulujen henkilöstöön. Vihreä Lippu –toiminnasta on pitkäaikaisia ja hyviä kokemuksia pilottikouluissa. Koulujen omaa toimintaa voidaan tukea myös muilla kaupungin toimilla, esim. Harakan luontokeskuksen energialuontopolulla ja uusiutuvien energialähteiden näyttelyssä. Jo vakiintunut tapa ovat koululaisvierailut Helsingin Energian Energiakeskuksessa ja kouluille energiansäästöviikolla lähetetyt materiaalipaketit. Toimenpiteen vaikutus on arvioitu melko pieneksi (5 GWh, 1 ktCO₂), mutta sen kerrannaisvaikutukset voivat olla merkittävät ja sen kustannukset on arvioitu melko pieniksi (0,1 M€).

P6 Energiategokkaat julkiset hankinnat (PEK-raportti s. 55)

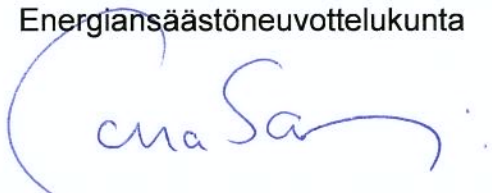
Julkinen sektori, ja Helsingin kaupunki sen suurena yksittäisenä toimijana, on merkittävä asiakas monilla markkinoilla. Hankintatoiminnallaan kaupunki voi vaikuttaa energiategokkuuden edistämisessä monella tavalla: parantamalla oman toimintansa energiategokkuutta, antamalla signaalin energiategokkuuden tärkeyden kattavuudesta kaikessa kaupungin toiminnassa tuote- ja palvelu-toimittajille ja siten vaikuttamalla tarjontaan sekä näyttämällä esimerkkiä hankintojen tekemisessä markkinoiden muille asiakkaille, kuten muulle julkiselle sektorille ja liike-elämälle. Toimenpiteen vaikuttavuus on arvioitu melko pieneksi (15 GWh, 3 ktCO₂) ja myös sen edellyttämät investoinnit ovat vähäiset (0,2 M€).

L5 Kaupunkilogistiikan kehittäminen (PEK-raportti s. 65)

Kaupungin alueella tapahtuu päivittäin lukemattomia tavarankuljetuksia, joita optimoidaan lähinnä yksittäisten tavarantoimittajien ajoreittien suunnittelussa. Pelkästään kaupungin omassa organisaatiossa yhteen toimipisteeseen voidaan yhden päivän aikana tehdä useita tavarantoimituksia eivätkä eri virastot koordinoi toimituksiaan yhdessä. Kuljetusten keskittäminen vähentäisi kuljetusten määrää sekä vajaita tai tyhjiä kuljetuksia huomattavasti. Vielä suurempaan vaikuttavuuteen päästäisiin kehittämällä yhteistyötä yksityisten kuljetusten välillä, ja tällaisen yhteistyön käynnistämisessä kaupungin rooli olisi tärkeä. Toimenpide-ehdotuksen vaikuttavuus on arvioitu kohtuulliseksi (40 GWh, 8 ktCO₂), mutta se edellyttää myös suurehkoja investointeja (5 M€).

Helsinki, 26.4.2012

Energiansäästöneuvottelukunta

Pekka Sauri, puheenjohtaja

Katri Kuusinen, sihteeri